

OBČASNÍK

Obecné noviny obce Malé Zálužie

Ročník III

December 2007

Slovo na úvod

Už štvrtý rok sa prostredníctvom obecných novín „Občasník“ dostávame do Vašich príbytkov, aby sme sa k Vám prihovorili, povedali čo-to o dianí v našej obci cez písané slovo. Bolo by to však málo, keby ste sa i Vy neprihovorili Vašimi príspevkami, ktoré nám do redakcie posielate. Tým zároveň obohacujete celkovú úroveň novín. Redakcia ďakuje všetkým prispievateľom za nezištnú spoluprácu a priazeň.

Prichádza vianočný čas a redakcia všetkým želá tie najkrajšie Vianoce, plné pokoja a šťastia, naplnené radosťou. To nech Vás sprevádza aj po celý rok 2008.

redakcia

Činnosť Obecného zastupiteľstva v Malom Záluží v roku 2007

Obecné zastupiteľstvo sa na svojich zasadnutiach v roku 2007 zaoberalo týmito otázkami: príprava Programu sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce; prieskumom verejnej mienky a jeho vyhodnotením; dopravná situácia v obci – zvýšenie bezpečnosti na hlavnej ceste, možnosťou zriadenia prechodu pre chodcov – rokovania s pracovníkmi Obvodného úradu ; z toho vyplývajú ďalšie náležitosti – pasport dopravnej situácie obce a dobudovanie chodníka a prechodu pre chodcov - vypracovanie pasportu je zadané firme Mobilita Bratislava, ktorá zabezpečovala aj nové dopravné značky ; protipovodňové opatrenia – vo východnej, severovýchodnej časti obce, dobudovanie aj na dolnom konci; o možnostiach riešenia sa viedli rozhovory s viacerými inštitúciami; štúdiu s návrhmi riešenia tohto problému vypracujú na katedre krajinného inžinierstva SPÚ Nitra; ;možnosťami riešenia odvozu a likvidácie odpadov všetkých druhov; rokovania s firmami ENVIGEOS Nitra a KOMUNÁLNE SLUŽBY Nitra; výmena ozvučenia v Dome smútku – v spolupráci s ev. a. v. cirkvou ; osadením zvona zo zvonice, ktorý je v súčasnosti v kultúrnom dome, do veže v dome smútku; reinštaláciou pamätnej izby; počítačovým spracovaním knižného fondu v obecnej knižnici; využitím priestoru za kultúrnym domom na športové a oddychové účely zriadením webovej stránky obce; riešením problémov starších občanov – dovoz obedov, možnosťami poskytnutia opatrovateľských služieb, možnosti inej pomoci v rámci možnosti; možnosťami dovozu mäsa a mäsových výrobkov do obce; oboznámením sa s niektorými zákonmi – napr. o prechode niektorých kompetencií na orgány samosprávy, zákonom o odpadoch; prípravou a usporiadaním – MDD, športovo-spoločenského popoludnia na hody; divadelného predstavenia; Mikuláš; spolupracou s Jednotou dôchodcov; zriadením klubových priestorov v budove kultúrneho domu; aktivačnými prácami; možnosťami väčšej propagácie obce; VZN – posúdenie a doplnky súčasných, príprava nových,

Vynaloženie finančných prostriedkov v roku 2007 na:

zakúpenie počítača ; zakúpenie zariadenia do posilňovne; kontajnery na odvoz domáceho odpadu - mimo dohodnutých služieb; zabezpečením dopravných značiek , erbov a nosiče erbov – na označenie vstupov do obce a budovy obecného úradu; nákup kníh; časopisy a publikácie pre verejnú správu; členské príspevky – ZMOS, RVC.; pamätná izba; PHSR obce; príspevky na – MDD, hody, Mikuláš, divadelné predstavenie; dokončenie oplotenia horného cintorína; zakúpenie KUKA – nádob na komunálny odpad; dokúpenie zariadenia kultúrneho domu – do kuchynky a do sály; bežné výdavky na prevádzku.

Dotazníky - vyhodnotenie

Bývanie v obci – výhody: ticho , pokoj, vlastný dom a záhrada; nevýhody: málo služieb, málo pracovných príležitostí

Za najväčšie problémy považujete: nevybudovaná kanalizácia; doprava, hlavne večer a cez víkendy; likvidáciu odpadov všetkých druhov; málo kultúry; málo mladých ľudí v obci

Čo by sa malo v najbližšom období riešiť a do čoho investovať:

kanalizácia; - likvidácia a odvoz odpadov všetkých druhov; - protipovodňové opatrenia; - verejná zeleň

Čo treba podporovať:

- vidiecky turizmus;- rozšíriť obchodnú sieť;- drobné prevádzky;- spracovanie biomasy;- výstavbu bytov;- cyklotrasa; - zvýšenie bezpečnosti na cestách, hlavne prechod pre chodcov pri autobusových zastávkach;- budovanie priestorov na šport a oddych; - dobudovať klubové priestory; - internet pre verejnosť; - riešiť problémy starších občanov, opatrovateľskú službu

Dedinka môjho detstva a mladosti (Spomienky na prvú polovicu XX. storočia)

pokrač. z minulého čísla

Naším prvým učiteľom bol Ernest Šaško, ktorý nás veľmi názorne uvádzal do prvých tajov abecedy i základov sčítovania, odčítovania, násobilky i delenia. Vo vyšších triedach učil svojich žiakov viazať knihy a popri mnohých ručných prácach aj ovocnému štepárstvu a včelárstvu. Keď mu následkom prvých veľmi plodných povojnových ročníkov pribúdalo žiakov, utvorená bola aj druhá učiteľská stanica, ktorú zaujala pre mňa osobne nezbudnutelná slečna učiteľka Ružena (vydala sa neskôr za lekára Dr. Šustykeviča v Krajnom a dokončila svoju životnú púť vo svojom rodisku v Modre) – ktorá sa po boku staršieho správcu školy ochotne zapojila do osvetovej, kultúrno – vzdelávacej práce v obci a s roľníckou mládežou tiež nacvičovala divadelné hry. Školská učebňa sa na ten čas, obyčajne cez Vianoce) premenila na divadelnú sieň. Hrávali sa takmer všetky Urbánkove dramatické diela, ale aj veselohry iných autorov – Rozmajrín, Kubo, Hriešnica, Ferdo šéfom, Žena, Ženský zákon... Divadelnými ochotníkmi boli členovia maloroľníckeho dorastu z Hodžovej agrárnej strany a pozdejšie Združenia evanjelickej mládeže. Popri tom v školskej budove veľkými slávnosťami boli každoročné exámeny, v rámci ktorých boli výstavky ručných prác, výšiviek, kresieb, vhodné ukážky rečníckeho umenia a samozrejme symbolická skúška z biblických histórií a katechizmu i zo svetských predmetov. Ovšem bez nadšeného spevu nábožných piesní sa také slávnosti nezaobišli. Škoda, že po roku 1938 táto krásna tradícia zanikla. To už prišiel za správcu školy Rudolf Hostiak a po Ružene Mesíkovej na druhú učiteľskú stanicu Elena Líšková, dcéra „starého richtára“ Štefana Líšku, po nej Jolana Krucová, Anna Kopcová, Ján Hargaš a Juraj Firák.

Najbližšieho lekára sme mali v Horných Obdokovciach, vo Veľkých Ripňanoch (MUDr. Adler) a vo Výčapoch – Opatovciach. Keď niekoho odvážali do nitrianskeho špitála, najbližší sa s ním lúčili ako s umierajúcim. Osobnú dopravu v našej doline obstarávala radošinská „Kačička“, nákladné vlaky premávali na tejto lokálke najhustejšie počas repnej kampane.

Za prvej ČSR sme v Ujlačku mali tri obchody – Ignác Ringwald (jediná židovská rodina v obci – rabína a cintorín mali v Kerti, ale starobylé pomníky s hebrejskými nápismi asi z 18. Storočia sa zachovali v háji Pod Drinovou dolinou), uprostred dediny Jozef Proksa – Vincúr („Jožko“), ku ktorému sa neskôr pridala aj jediný legionár v obci Ján Poláčik, ktorý využíval aj krčmársku a trafikantskú licenciu najprv na rodičovskom grunte „pri zvonici v kútiku“, v renovovanej budove medzi Remiášom a Zmekovými (ktorí si pri parcelácii kúpili celý objekt bývalého Gemeinerovho veľkostatku). U Poláčka „Pri zvonici v kútiku“ Kalman Farnady, ktorý

vtedy slúžil u „starého richtára“ ako paholok, nezištne nám vyhrával ako menšiemu dorastu, tak aj dorastajúcej mládeži na harmoniku. Inokedy si mládenci zavolali ako harmonikára Miška Ďurku zo Silu (slepého brata básnika Janka Silana), alebo Jožka Poláka zo susedných Kapiniec, ktoré obcou vtedy patrili pod Merašice. Inak sme v Ujlačku mali aj dve cimbalové muziky. Po prvej svetovej vojne to bola kapela, základom ktorej bola rodina Valková, Ján ako primáš, Jojo – kontráš, Žigo z Kerti ako basista, Jožko – cimbalista, otec – klarinetista. Okolo roku 1935 to bola kapela, ktorú vycvičil istý Otruba z Vaďoviec: Teofil Čapkovič i Pišta Šoš – primáši, Paľo Dolný-Líška a Ištván Žákov-Líška – kontráši, Jožko Sedlák – kontrabasista, Paľo Valkov – druhé husle, Jano Beňov – trubka a Tomáš Kováčik – cimbalista. Tanečné zábavy bývali u Poláčka alebo na dvore Kultúrneho domu, predtým v osirelej kováčni nachádzajúcej sa nad priekopou vedúcou z Horného jarku poniže železničnej zastávky (najmä zábavy s harmonikou). Tancovali sa šimy- šimy sem, polka, valčík, verbunk na dva kroky a samozrejme čardáš. Slečna učiteľka Líšková nacvičila roľnícky dorast na zjazd do Prahy v r. 1937 aj kadleckú a sotýš.

V našej dedinke prúdil uvedomelý spolkový život. Pričinením p. učiteľa Šašku sa dosť zavčasu utvorilo Úverné družstvo, potom Potravné družstvo, ktoré dlhé roky úspešne viedol Michal Líška-Zahumenický. Slovenskú evanjelickú jednotu zastupoval Juraj Zedník, Dobrovoľný hasičský zbor komandíroval Ištván Líška-Tekvičár. Ako dieťa som bol svedkom posledného veľkého požiaru v Ujlačku, keď sme bývali ešte pri zvonici, horel Miša Cibulovho dom so slamenou strechou. Inak posledný dom krytý slamou vlastnil Michal Líška-Dolný pri kanáli tesne pred prvým mostom. Ostatné všetky domy boli kryté škridlou, plechom, alebo eternitom. Malebné okolie našej dedinky tvorili dokolai utešené lúky (Gemeinerove, Horné, Za humnami, Mlynské, Krátke, Pažiť, Tabalky a Dolné lúky), rozložené okolo troch vodných tokov lemovaných starými vrbami. Preto sme pri prechode na Dolný koniec museli prejsť troma mostami cez Kanál, Radošinku a Stoličný potok (Galanovku) Kanál odvodňujúci úbočie pod Starkami bol vykopaný za richtárovania Štefana Líšku (starý richtár). Tento kanál z Ihlice popod železničnú trať odvádzal všetku prebytočnú vodu cez Gemeinerove lúky poza humná okolo chalupy Dolných cez Pažiť, popod Trstie kde sa spájal s Radošinkou vo Veľkom kúte a v južnej časti Dolných lúk sa pripájal aj Stoličný potok. Pri regulácii toku Radošinky sa Kanál celkom zničil. Tento Kanál mal za úlohu odvádzat vodu z Lužbetky i mokriny Pod Písečnicou, ale aj vody spod Zajačieho vršku. Ako si možno domyslieť z tejto poznámky – mali sme v chotári štyri výdatné studničky s výbornou pramenistou vodou – na Lúčkach v nížine pod Zajačím vrškom, Pod Starkami, na Lužbetke (tá vyvierala v kapinskom chotári) a pri niekdajšom vodnom mlyne blízko Hliníka.

Vinohrady s mnohými staršími ovocnými stromami sa nachádzali pri sulanskom chotári pozdĺž Vysokého hája. Dobre opatrované vinice s výborným rizlingom a kaderkou sa pestovali Nad medzou za cigánmi z oboch strán Dolín. Najväčšie vinice patrili rodine Proksovej – Vincúrovej. Utešenú panorámu našej dedinky dotvárali aj štyri háje – Vypalenický, Vysoký, Poláčkov háj a Drinová dolina. Cesty a chodníčky k nim boli prístupné pre všetkých obyvateľov obce. Do Poláčkovho hája sme chodili zbierať hlavne huby václavky.

Remeselníci stačili vyhovieť najnevyhnutnejším potrebám nášho rodiska – okrem dvoch kováčov, ktorí boli aj podkováčmi (Chudý a Mosný) bol Mišo Horák stolár, a za stolára sa vyučil aj môj spolužiak Miško Rizek. S deravými bagančami, čizmami a botami sme chodili Ištvánovi Beňovi, krajčírsku dielňu na dome Jana Buzinkovho mal Ján Medo, u Jána Gašparíka sa šrotovalo a Jano Malákov a starý dedko Kyšták boli kadlecmi. Richtármi boli po „starom richtárovi“ Štefanovi Líškovi Michal Proksa - Kostolník (v blahej pamäti môj otec). Zo spomienok mi dodnes nevymizlo ako pribíjali úradní činitelia richtársku tabuľu na môj rodný dom, Pavel Líška-Strýčko, Jano Žákov-Líška a Pavel Fuska ako vládny komisár po roku 1939.

Mravný život v Ujlačku bol na poctivej dedinskej úrovni. Každý každého pri stretnutí pozdravil a prihovril sa mu, nikto nikoho neobišiel bez pozdravu. Domové a uličné dvere sa na noc nezamykali, samovrahov ani nemanželských detí v tých rokoch nebolo. Väčšina cirkevníkov v nedeľu putovala cez Karačku a Trenčanský háj do kertánskeho evanjelického kostola. Spev nábožných piesní po domácnostiach v nedeľu podvečer či odpoľudnia neboli zriedkavosťou. Ale najmilšie spomienky mám na sobotňajšie podvečery, keď sa veriaci chystali na svätenie Pánovho dňa, keď celá dedina zametala dvory i priestranstvá pred domami. Nijaké prázdne miesta medzi domami nebolo, všetko bolo udržiavané vo vzornom poriadku.

Boli to nádherné časy, na ktoré hodno spomínať...

V Holíči 18. Septembra 1999

Pavel Proksa Kostolník

Advent i Vianoce

Advent i Vianoce by mali byť pre kresťanov v prvom rade sviatkami očakávania príchodu Božej lásky, ale aj sviatkami radosti a pokoja. Predovšetkým Vianoce majú byť sviatkami vtelenia a narodenia sa Pána Ježiša Krista pre každého jedného z nás osobne ak ide samozrejme o veriacich kresťanov. Vianočné obdobie je jedným z období liturgického cirkevného roka. Vianociam predchádza Advent, to je začiatok nového cirkevného roka, ktorý sa začína 1. Adventnou nedeľou a končí 4. Adventnou nedeľou. Slovo „Advent“ pochádza z lat. „adventus“ čo znamená „príchod“. Je to presne prvá časť cirkevného roka vymedzená spomínanými 4 Adventnými nedeľami pred sviatkom narodenia Pána Ježiša Krista ale má to byť aj obdobie a časový úsek telesnej, duchovnej ale i duševnej prípravy na Vianočné sviatky. V teologickom zmysle sa advent vyznačuje dvojakým očakávaním – sviatkom narodenia Pána Ježiša Krista a jeho druhého eschatologického príchodu na konci času parúzie. Taktiež by sa nemalo nezabúdať ani na osobitnú úctu Ježišovej Matky Márie. Adventné obdobie by malo byť časom náboženského, láskavého, radostného a pokojného očakávania. Liturgickou farbou pre advent je aj v ev. a. v. cirkvi ale i v r. kat. cirkvi farba fialová. Spievania evanjelií v Božích chrámoch počas adventu sa vzťahujú na Ježišov príchod (prvá nedeľa), na Jána Krstiteľa (druhá a tretia) a na udalosti bezprostrednej prípravy (štvrtá nedeľa). Čítania i spievania zo Starého zákona tvoria proroctvá (túžba po očakávaní) o Mesiášovi od proroka Izaiáša. Čítania i spievania Epištolicých textov od Apoštolov počas adventu obsahujú povzbudenie. Pôvodne pochádza pojem „advent“ z gréckeho slova „ἐπιφανεῖα“ epifaneia „zjavenie“, ktorý označoval príchod božstva do chrámu alebo návštevu kráľa. Adventné obdobie má kajúci charakter, ale nikdy sa toto obdobie nechápe ako čas pokánia v tom zmysle ako je to v pôstnom období. Slávenie obdobia Narodenia Pána Ježiša Krista prichádza už v 4. storočí z kresťanského Východu do Gálie a Španielska. Odtiaľ pochádza aj zvyk či ďalšia tradícia spájať advent s eschatologickým očakávaním a príchodom Pána Ježiša Krista na konci časov/ vekov. Vianočné obdobie (Advent + Vianoce) sa od 4. storočia pohybovalo medzi 11. novembrom a 6. januárom, na ktorý pôvodne pripadala oslava narodenia Ježiša Krista dnes sviatok Zjavenia Pána Ježiša Krista čiže Epifánia). Týchto osem týždňov predstavovalo (s výnimkou nedeľ, ktorými si stále pripomíname vzkriesenie) spolu 40 dní. Začiatky adventu siahajú teda až do 4. storočia, kedy sa oslavoval určitý počet (2 až 6) adventných nedeľ. Neskôr pápež Gregor Veľký († 604) stanovil adventný čas na 4 týždne. Nakoľko advent sa vyznačuje dvojakým očakávaním (narodenie a druhý príchod), preto aj advent je rozdelený na dve časti. Prvá časť dáva dôraz na očakávanie druhého príchodu Krista a druhá časť je prípravou veriacich na stretnutie s narodeným Kristom. Toto delenie je veľmi dobre vidieť v liturgických textoch, tematických kázňach i modlitbách. (Pravoslávna cirkev dodržiava až dodnes šesťtýždňový advent, ktorý trvá od novembra do 24. decembra, a to ako obdobie pôstu. Zároveň advent nepredstavuje začiatok cirkevného roka, ktorý sa na Východe začína už 1. septembra. V západnej tradícii je advent aj obdobím upokojenia, ktoré zodpovedalo životnému štýlu našich predkov, prispôbenému dlhým decembrovým nociam.) Advent sprevádza adventný veniec ozdobený štyrmi sviečkami, ktoré sa zapalujú na každú adventnú nedeľu, deti často dostávajú a otvárajú sladké čokoládové adventné kalendáre. Kresťania ale aj mnohí nekresťania slávia Vianoce vzájomným obdarovaním sa. Hovoríme, že Pán Boh nám z lásky poslal svojho Syna ako nesmierne drahocenný dar. Lebo v Ňom veriaci majú Spasenie i Vykúpenie. Z lásky i našim blíznym môžeme aj malým darčekom pripomenúť, že aj pre nich dal Pán Boh svojho Syna Pána Ježiša Krista. Tento zvyk obdarovania sa je v protestantskom/ v evanjelickom prostredí doložený už od 16. storočia. V rímsko katolíckych rodinách sa darčeky naopak rozdávali iba na sviatok sv. Mikuláša. Medzi ďalšie vianočné tradície, zvyky i symboly patrí ľudová evanjelizácia ale aj dramatizácia vianočného príbehu (od 11. storočia), stavanie jasličiek (od 13. storočia, sv. František z Assisi), adventný veniec (1839), vyzdobený zelený vianočný stromček (od 19. storočia). Mnohé krajiny majú ďalšie špecifické vianočné zvyky. Samotné slovo „Vianoce“ z etymologického hľadiska (možno podobne ako české slovo „Vánoce“) pravdepodobne vzniklo z nemeckého slova „das Weihnachten-s, die Weihnachten mn.č.“. Vraj dokonca úplne doslovným preložením druhej polovice slova ale aj prevzatím a prispôbením sa prvej polovice. V nemeckom jazyku nachádzame toto slovo v podobe „wíhe naht“ prvýkrát doložené až v roku 1170. Prvá časť slova „die Weihe-“, znamená „svätá, posvätná, zasvätená, atď.“. Druhá časť „die Nacht-ä,-e“ znamená jednoducho „noc“. V evanjelickej cirkvi a. v. (ale aj rímsko- katolíckej) je hlavným sviatkom Narodenie Pána Ježiša Krista alebo inak aj Prvá slávnosť vianočná, lat. Nativitas Christi, ktorý sa podľa gregoriánskeho kalendára slávi už 25. decembra. Už od reformácie (tohto roku – sme oslávili 490. výročie reformácie) sa Vianoce začali sláviť už deň vopred, teda na Štedrý večer lat. Nocturna natalis, ktorý slávime 24. decembra. U nás ale i v mnohých krajinách sú oba tieto dni dňami pracovného pokoja.

Podobne ako kresťania slávime aj Druhú slávnosť vianočnú 26. decembra (v cirkevnom kalendári ev. a. v. sviatkov Pamiatky Štefana mučeníka. Niektoré pravoslávne cirkvi slávia Vianoce zasa podľa juliánskeho kalendára 7. januára. Oba spomínané dátumy sú tradičné a ani jeden z nich nepredstavuje skutočný a pre nás historický dátum narodenia Pána Ježiša Krista. 25. december je ako cirkevný sviatok po prvýkrát doložený vo Filokalovom kalendári z roku 354, ktorý čerpal z rímskych prameňov „Depositio Martyrum“ z roku 336. Pôvod tohto dátumu je ale sporný. Často sa poukazuje na možnú súvislosť s rímskym sviatkom slnečného božstva, tzv. lat. „Dies Natalis Solis Invicti“ - Sviatok zrodzenia nepremožiteľného slnka - ktorý sa tiež slávil 25. decembra a kryje sa s tradičným dátumom zimného slnovratu. Dokonca i niektorí raní kresťanskí autori spájali narodenie Krista so sviatkom znovuzrodzenia slnka. Ak sa ale Pán Ježiš Kristus nenarodí, každé Božie ráno/-ý Boží deň v našom vlastnom srdci. Ak Ho neprijmeme za osobného Spasiteľa a Vykupiteľa do svojho ľudského srdca. Ak Ho nepožiadame aby sa v nás narodil z Ducha Svätého. Ak sa nebudeme dennodenne obracať k Pánu Bohu ako ku svojmu Stvoriteľovi. Lebo všetci sme Božím stvorením. Ak sa nebudeme dennodenne obracať k Pánovi Ježišovi Kristovi ako ku svojmu Spasiteľovi/ Vykupiteľovi/ Priateľovi/ Bratovi....., lebo všetci, ktorí sú pokrstení sú Božími deťmi ak sa aj dennodenne obracajú k Svätému Duchu ako ku svojmu Posvätiťovi/ Radcovi/ Učiteľovi..... Ak to tak nie je, úplne zbytočné vedieť nám celú túto spomínanú históriu, je úplne zbytočné robiť alebo kupovať adventné vence. Je úplne zbytočné zapáľovať sviečky na našich adventných vencoch v našich domácnostiach. Je ale aj úplne zbytočné kupovať a obdarúvať deti či nás dospelých adventnými kalendármi. Je úplne zbytočné variť sviatočné jedlá, piecť voňavé sviatočné koláče. Je úplne zbytočné kupovať a ozdobovať nám vianočný stromček ale i dávať podeň pre našich blízkych darčeky.

Mgr. Marianna Jančušová, ev. a. v. farárka v Nových Sadoch

Požehnanie kostola

Milí občania Malého Zálužia! V nedeľu 28. októbra 2007 vykonal apoštolský protonotár pán dekan Mons. Vincent Malý požehnanie vynoveného rímskokatolíckeho farského kostola v Nových Sadoch.

Od júna totiž z iniciatívy predošlého pána farára vdp. Jozefa Krištofa prebiehala obnova maľovky kostola. Boli kompletne zreštaurované pôvodné maľby na strope kostola, ktoré predstavujú výjavy z Biblie. Taktiež boli odkryté pôvodné nástenné maľby v sanktuáriu (predná časť kostola), ktoré boli v predošlých desaťročiach zatreté pod nánosmi neskorších maľoviek. Celý kostol bol kompletne vymaľovaný, vrátane stropu, ornamentov, stĺpov v hlavnej lodi. Boli taktiež obnovené i konsekračné kríže na pilieroch v interiéri kostola. Konsekračné kríže označujú miesta, kde Dr. Medard Kohl, pomocný ostrihomský biskup, pomazal v roku 1909 steny kostola posvätným olejom – krizmou. Je to významná súčasť obradu vysviacky kostola čiže „konsekrácie“ kostola.

V nedeľu 28. októbra bolo vykonané „požehnanie kostola“, čiže pokropenie stien a priestoru kostola svätenou vodou, aby mohol po vykonaných prácach znovu slúžiť ako posvätný priestor vyhradený pre službu Bohu a pre zhromažďovanie Božieho ľudu.

Ďakujem v mene farnosti všetkým veriacim z Malého Zálužia, ktorí finančne podporili projekt obnovy maľovky farského kostola!

Zo srdca všetkým obyvateľom Malého Zálužia vyprosujem veľa Božieho požehnanja!

Mgr. Štefan Novanský
správca farnosti

Obce v povodí Radošinky sa spojili

Jedenásť obcí Nitrianskeho kraja vytvorilo začiatkom roka 2007 mikroregión Radošinka. Základným motívom a pohnútkou tohto spojenia bolo vytvorenie silnejšieho územia, čo do rozlohy a počtu obyvateľov na základe spoločného záujmu a za účelom vzájomnej pomoci pri zabezpečovaní rozvoja územia spojených obcí Aleksince, Čab, Čakajovce, Hruboňovo, Kapince, Lukáčovce, Lužianky, Malé Zálužie, Nové Sady, Šurianky a Zbehy. V tomto mikroregióne žije 12 076 obyvateľov, na rozlohe 12 801 ha.

Následne v apríli tohto roku bol MR Radošinka finančne podporený Nitrianskym samosprávnym krajom v rámci projektu „Príprava nových mikroregiónov NSK na integrovaný rozvoj vidieka- prístup LEADER“.

Projekt sa začal realizovať v auguste 2007 a prvá fáza spoločného plánovania bude dokončená v zime 2007.

V rámci projektu bude zostavená rozvojová stratégia vidieka, teda dokument určujúci priority v ďalšom rozvoji a smerovaní územia. Pri samotnej tvorbe stratégie je najdôležitejšie zapojiť do procesu všetkých občanov, o ktorých budúcnosti sa rozhoduje.

Dúfame, že do celého procesu sa nám podarí zapojiť nielen predstaviteľov miestnej samosprávy, občanov, ale aj záujmové organizácie a miestnych podnikateľov.

Záleží teraz na všetkých obyvateľoch mikroregiónu, či pomôžu pri realizácii tohto projektu. O prebiehajúcich akciách vás budeme informovať. V prípade záujmu o spoluprácu, resp. Vašich otázok sa môžete obrátiť na manažérku projektu, Ing. Renátu Lelovskú (kontakt: 0915 743 956, lelovska@satronet.sk), alebo na miestneho koordinátora projektu, Mgr. Viliama Zverinu, ktorý kontaktuje miestne organizácie, podnikateľov, občanov a zvoláva pracovné stretnutia. Nájdete ho na Obecnom úrade v Aleksinciach, alebo na t. č. 0907 388 029 , vilo.zverina@zoznam.sk .

Mgr. Viliam Zverina

Samba na divokej vode

Veru tak, hotovú sambu predvádzali naši vodní slalomári na brazílskej vode počas svetového šampionátu vo Foz do Iguassú. Veď si z nej vyryžovali dve zlaté medaily zásluhou Michala Martikána a súrodencov Petra a Pavla Hochschornerovcov. Striebro ešte pridala Elenka Kaliská a oči pre plač zostali úradujúcej majsterke sveta, Janke Dukátovej. Na druhom konci sveta sa zároveň aj rozdávali miestenky na budúcoročnú olympiádu v Pekingu a tam sme zaznamenali stopercentný zásah. Preto aj nechutné horké pomaranče, rastúce priamo vo vodáckom areáli, mali zrazu sladučkú príchuť. Ba radosť z veľkých úspechov našich vodákov nemohol znížiť ani mladučký krokodíl, ktorý sa len tak ponevial v hornej nádrži tesne pred štartom a sem-tam vystrašil pádlujúcich pretekárov. Jazero veľké ako náš rybník v Ujlačku však bolo hermeticky uzatvorené hliadkujúcimi a ozbrojenými vojakmi. Nie žeby sa starali o bezpečnosť pretekárov pred krokodíľmi, ale celý areál leží v lokalite najväčšej hydroelektrárne sveta Itaipu, pod priehradným múrom. A tak tam prípadní teroristi nemali žiadnu šancu. Lebo ináč by vody z rieky Paraná urobili svoje a veľká časť Paraguaja, Brazílie a Argentíny by zostala bez elektriny. Aj to sme sa dozvedeli od brazílskych kolegov, pre ktorých v tejto krásnej a obrovskej krajine existuje len jediný ozajstný šport. A tým je, samozrejme, futbal...

Peter Buček

Amerikánka

Začiatkom devätnásteho storočia mnoho Slovákov odchádzalo za prácou do sveta, najviac do Ameriky. Naše krásne Slovensko neuživilo celý národ a tak hľadali obživu inde. Mnohí si tam zarobili, vrátili sa domov a mnohí už nikdy nevideli svoju rodnú zem.

Aj Anička z kopanic sa strojila. Ako aj ďalší jej rodáci sa prihlásili cez agentúru do Ameriky. Agent všetko zariadil, aj „šifkarty“ /lodné lístky/ vybavil. Mnohí si veru peniaze požičali alebo odrábali v Amerike príslušnej agentúre. Tá im hľadala aj prácu. Niektorým známym, čo tam už boli, našli prácu. Keď bolo všetko na odchod zariadené, bolo treba pokúpiť šatstvo a topánky, lebo v Amerike nemohli chodiť v kroji a v čižmách. Aj Aničkina mama išla na Myjavu a kúpila troje šaty a topánky, lakovky.

Nastal čas rozlúčky a potom už samotná cesta do Viedne, kde mali sústredenie. Vo Viedni na ambasáde zistili, že Anička nemá ešte 18 rokov a preto nemôže vycestovať do Ameriky. Čo teraz – šifkarta zaplatená. Musela sa vrátiť domov. Výprava odišla bez nej. Keďže jej rozum nechýbal, išla doma k richtárovi a ten jej dal potvrdenie, že tých 18 rokov už má. Tak naspäť do Viedne. Teraz ju už uznali, zadelili ju do inej výpravy, zväčša maďarskej. Odtiaľ do Hamburgu a šifom do Ameriky. Cesta trvala 14 dní, celé dva týždne. Ľudia mali morskú chorobu, ale Aničky sa nechýtila. Tá sa veselo prechádzala po palube ešte v kroji a v čižmách. Ako sa blížili k prístavu, bolo sa treba s krojom rozlúčiť. Anička išla do kajuty, prezliekla sa do pánskych šiat, zobula čižmičky a čo s krojom? Ten musel ísť do mora. Len sa pozerala ako sa krásna kasanička, rukávce a modrá zástera dvíhajú na morských vlnách. Teraz pyšne kráčala po palube ako ozajstná pani. Ale čo to? Ľudia sa na ňu s údivom pozerali. Niektorí sa smiali a všetci len na ňu hľadeli. Anička nevedela čo sa robí. Veď bola pekná v hodvábných šatách. Až zrazu jedna pani ju lámanou slovenčinou oslovila. „Dievčatko, čo tu takto pobiehaš a nejdeš sa obliecť, toto sa nepatrí.“ Anička nechápala, veď som oblečená. „Dievčatko, veď ti beháš v nočnej košeli. Choď sa obliecť.“ Lenže Anička nemala do čoho. Čo mamička kúpili na Myjave, boli len nočné košele. Čo teraz? Našli sa dobré panie a Aničke dala jedna sukňu iná blúzku. A tak predsa prišla do Ameriky ako pani.

V prístave ju nikto nečakal. Tak sa pobrala sama do ulíc New Yorku. Adresu mala od jedného krajana, lenže to nebola Myjava. Poprosila jedného pána, či nevie kde býva Ján Kolár. Veruže nevedel, dokonca ani jej reč nepoznal, ale bol slušný a keď mu dala adresu, tak ju zaviedol do ulice, aj do bytu krajana. Hneď nastúpila

do služby, pánov mala dobrých. Pre ňu to bol veľký rozdiel, upratovať izby, pomáhať kuchárke, ako s motykou na poli. Pridelili je mladého černoča „negra“, ktorému už zase ona rozkazovala. Práca jej išla od ruky a keď už vedela aj reč, chodila nakupovať.

Po pár rokoch sa vrátila domov, vydala sa a manžel jej padol v prvej svetovej vojne. Zostal jej syn. S tým zase odišla do Ameriky. Trikrát bola za veľkou barinou. Syn z prvého manželstva tam aj zostal. Postavila dom, kúpila roličky, druhému manželovi mláčačku na obilie, vyštudovala druhého syna. Všetko za peniaze z Ameriky. Potom už načisto zostala doma, pamätám si, keď posledný krát prišla, mala dlhý kabát, na krku „cicu“ /kožušinový golier/, klobúk, čo jej pani dala, kufrik. Všetko to dala do kufra na povalu a zase si obliekla kroj. Pracovala ešte aj v družstve, kam všetko dala čo našetrila v Amerike.

Odvážna bola aj doma. Keď si zastala na prahu v „šenku“ /krčme/, nejeden muž stápol. Hoci si prišla pre svojho, vedela všetkým povedať do duše. Ten mal chorú ženu, ten zase dlžobu a v krčme vysedával. Za chvíľu bola krčma prázdna. Iné ženy, hoci trpeli, ale nedovolili sa postaviť proti manželom. Vážili sme si ju a radi počúvali. U nás ešte nebola elektrina a ona hovorila, že v Amerike stisnú gombík a celá izba je vysvietená, ba aj na uliciach. Môže sa čítať aj v noci. My sme mali len petrolejky. Bolo treba každý deň čistiť cylinder, naliať petrolej, zapáliť knôt, svetlo sa šetrilo, petrolej stál peniaze. Vonku sa používali len lampáše, aj to len keď bola veľká tma. Inak nám svietil len mesiačik a hviezdy.

„Do obchodu sa dvere pred tebou samé otvoria a za tebou zatvorí.“ Pre nás to v ten čas bolo ako v rozprávke. „Ludia chodia krajšie oblečení ako my v nedeľu.“ Vtedy sme ešte netušili, že časom bude aj u nás všetko to, čo v Amerike.

Teta Anička odpočíva už na cintoríne a nám na ňu zostali iba spomienky.

Malé Zálužie, máj 2007

Anna Rizeková

OBEČNÁ KNIŽNICA

Počas jesenných a zimných dní, keď sa nepracuje v záhradách, väčšina z nás siahne po dobrej knihe. Miestom, kde sa dajú dobré knihy zaobstarať, je aj knižnica.

Je otvorená každú nedeľu od 15.00 do 16.00 h. Každý čitateľ je srdečne vítaný.

Zároveň prosím tých čitateľov, ktorí nereagovali na upomienku, aby vrátili knihy, ktoré si môžu vypožičať aj ďalší čitatelia. Za pochopenie ďakujem.

Zuzana Plesníková
knižovníčka

Knižné novinky roku 2007

Náučná literatúra:

Vojtech Anderle – Historické fotografie Piešťan
Ilona Cónová – Levočský zlatník Ján Siláši
D. Kindersley – Veľká detská encyklopédia
H. Holzförster – Rez ovocných drevín
Ottova všeobecná encyklopédia I.
Ottova všeobecná encyklopédia II.
Agáta Petrákovičová – Modranský receptár
Milada Caltíková – Sprievodca dielami slovenskej a svetovej literatúry E
Ján Juríček – Milan Rastislav Štefánik
Zmaturuj z nemeckého jazyka 1
C. Trotman – Naše telo
Autom po Európe (cestopisná publikácia)
Charles Walker – Kamenní svedkovia dávnych čias (o skvostoch architektúry)

C. Haškovec; V. Müller – Galéria géniov alebo kto bol kto
Renáta Stoličná – Jedlá a nápoje našich predkov
Dušan Mikolaj – Majstri štetca
Nigel Cawthorne – Najväčší tyrani a diktátori v dejinách
Karen Farringtonová – Atlas svetových ríš

Detská a mládežnícka literatúra:

Peter Haddock – Z rozprávky do rozprávky
Klasické rozprávky (napísané v nemeckom a slovenskom jazyku)
E. Petiška – Rozprávková čítanka
Zvieratká žijú všade
Sue Townsendová – Strasti a útrapy Adriana Mola
Martina Solčanská – Aprílové dievča

Beletria:

Jacqueline Briskin – Bohatí priatelia (moderný román o priateľstve a obchodoch)

Michael Grant – Dvanásť cisárov (historický román o rímskych cisároch)

Joseph Murphy – Pravdy, ktoré zmenia váš život

J. Kirschner – Partnerský tréning (knihy o partnerských vzťahoch)

J. Kirschner – 100 krokov ku šťastiu

J. Kirschner – Hry života

A. Christie – Nemezis (detektívny román)

K. Lange – Klebety (moderný román o snoboch, láske a obchodoch)

J. Perniš – Slzy mocných (príbehy o utrpení slávnych osobností histórie)

Táňa Keleová – Vasilková – Čaro všednosti (román o manželstve a jeho problémoch)

Petra Džerengová – Nagyová – Pozri sa na seba

A. Wilhelm – Projekt Babylon (knihy o záhadách a mystike)

A. Golden – Pamäti Gejše (sfilmovaný román)

Weissensteiner – Synovia Márie Terézie

Jude Deverauxová – Výlet (román o láske)

M. Grillandi – Madame de Pompadour (biografia o Napoleonovej milenke)

T. D. Mostowicz – Mastičkár

Dauphne du Maurier – Rebeka (historický román)

Heinz Reiner – Mária Terézia

J. C. Hronský – Jozef Mak. Pisár Gráč

Andrei Codrescu – Vládkyňa krvi (príbeh o Alžbete Bátorovej)

Zuzana Plesníková
knihovnička

Divadelné predstavenie – Z dreva vyrezané

Dňa 25. novembra 2007 o 16.00 h sa v sále Kultúrneho domu v Malom Záluží uskutočnilo divadelné predstavenie hry Lubomíra Feldeka „Z dreva vyrezané“. Odohralo sa v podaní členov ochotníckeho súboru „Na kolene“ z Častej. Herci sa inšpirovali legendou o slobodnom slovenskom junákovi Jánošíkovi. Príbeh bol humorne spracovaný, vystupovali tam aj historické postavy. Účasť bola slušná, neprišli len ľudia z Malého Zálužia. Po predstavení sa konala recepcia a neformálne stretnutie starostov obcí mikroregiónu Radošinka. Bolo to príjemné spestrenie nedeľňajšieho popoludnia a veľká vďaka patrí všetkým občanom, ktorí pomohli a spolupodielali sa na príprave tohto popoludnia. Dúfame, že sa o rok môžeme tešiť na podobné stretnutie.

Mikulášske popoludnie

Dňa 9.12. 2007 o 14.00 hod sa konalo nedeľné posedenie s Mikulášom v sále kultúrneho domu. Príjemné stretnutie nám spestril svojim vystúpením súbor Pelikánik z Nových Sadov. Aj tento rok bol Mikuláš štedrý a všetkým deťom priniesol veľa darčiekov.

Podujatie sa uskutočnilo za podpory miestnych podnikateľov:

Potraviny – pani Kopečná; Pohostinstvo Flamenco – pán Oľapka; Fence a Garden s. r. o.; pán Slávik a spoločníci, pán Slížik – včelár a Jednota dôchodcov. Všetkým ďakujeme a dúfame, že nás opäť o rok navštívi Mikuláš so svojim čertom a anjelom.

redakcia

Spoločenská rubrika

Narodili sa

Patrik Krajčovič – 9.9. 2007 č. d. 8

Opustili nás

Amália Vnuková - č. d. 6

Ján Vnuk - č. d. 6

Češť ich pamiatke.

JUBILANTI v roku 2007

Viliam Gašparík – 21.11.1942; 65 r.; č. d. 1

Dušan Zmeko – 7.1.1932; 75 r.; č. d. 58

Anna Saková – 11.7. 1942; 65 r.; č. d. 3

Rudolf Zmeko – 29.9.1927; 80 r.; č. d. 61

Ján Sako – 6.11. 1932; 75 r.; č. d. 3

Zuzana Plesníková – 24.1.1915; 92 r.; č. d. 77

Elena Proksová – 16.12. 1922; 85 r.; č. d. 13

Augustín Varga – 11.1.1919; 88 r.; č. d. 81

Pavel Proksa – 27.4.1927; 80 r.; č. d. 16

Anna Líšková – 24.8.1922; 85 r.; č. d. 116

Amália Predanocyová – 8.11.1927; 80 r.; č. d. 17

Ružena Brngálová – 30.3.1937; 70 r.; č. d. 119

Anna Proksová – 19.1.1937; 70 r.; č. d. 19

Ivan Ingeli – 13.11.1942; 65 r.; č. d. 125

Viliam Naď – 6.9.1922; 85 r.; č. d. 30

Miroslav Kulišek – 28.9.1947; 60 r.; č. d. 127

Alžbeta Valková – 28.10.1922; 85 r.; č. d. 45

Jolana Bilová – 12.5.1942; 65 r.; č. d. 154

Božena Zmeková – 18.11.1937; 70 r.; č. d. 57

Všetkým jubilantom prajeme veľa zdravia, šťastia a lásky do ďalšieho života.

Odvoz komunálneho odpadu

Odvoz komunálneho odpadu v decembri 2007 - v stredu 26. 12.

Odvoz komunálneho odpadu v roku 2008:

vždy v stredu - 23. 1.; 20. 2.; 19. 3.; 16. 4.; 14. 5.; 11. 6.; 9. 7.; 6. 8.; 3. 9.; 1. 10.; 29. 10.; 26. 11.; 24. 12.

Odvoz separovaného odpadu v roku 2008:

vždy v utorok - 8.1.; 5. 2.; 4.3.; 1. 4.; 29. 4.; 27. 5.; 24. 6.; 22. 7.; 19. 8.; 16. 9.; 14. 10.; 11. 11.; 9. 12.
2008

Vydáva obec Malé Zálužie. Redakcia: Zuzana Plesníková, Viera Predanocyová.

Grafická úprava: Zuzana Krajčovičová. Nepredajné!